

SZÓ- ÉS SZÓLÁSMAGYARÁZATOK

Kerimbózsál

1. A *kerimbózsál* ige Babits Mihály egyik regényében fordul elő: „Méhek és pillangók végső zavarban *kerimbózsáltak* a megcsonkított, özvegy lombok körül, néha le-lecsapódtak a földre, ahol kupacokba gyűlt a lenyírt virág, egy pöször nagy zengéssel a Gizi borzas hajába akadt [...]” (Babits 1937: 63). A szó nem szerepel a CzF., az ÉrtSz., a TESz., a SzT. anyagában, a MNSzt. a Babits-regénybeli szövegrészt tartalmazza, a szó más előfordulását nem. Megtalálható az ige az ÚMTsz.-ban, amelynek földrajzinév-rövidítéseit első előfordulásukkor {}-ben oldom; a „tn” rövidítést (tárgyatlan) viszont nem, megtartom a szótár forrásjelzési számait a visszakeresését megkönnyítendő.

„**kerimbózsál** tn ige *kerimbózsányi* (Légrád 1411: 42) | *kerimbózsál* (uo. 709, 29; Csersegtomaj 2024): *kerimbózsál* (N. {agy} szakácsi 2092): *kering. mindig is kerimbózsál ez a góla* (uo.) 2. *kerimbózsát* (múlt idő Zala m. 1393: 397) | *kerembózsál* (N. {agy} kanizsa 1503: K 19) | *kerimbózsász* (egysz 2. sz. Zala m. {egye} [?], So. {mogy} m. [?] 2376) | *kerimbózsál* (So. m., Szé. {kely} föld); *kerimbózsál* (N. kanizsa 2031: 21): maga körül körben forog. *A mi kutyánk kerembózsát, osztán agyonlőttük* (1393: 379) | *kerimbózsál* (Csersegtomaj 2024): szédelegve, kábultan imbolyog, forgolódik maga körül. *Ummég vágtam ek karóval, hocsak uk kerimbózsát ide-oda.*”

NB. A nagykanizsai adathoz nem tartozik a jelentésleírás, az ÚMTsz. hivatkozása SZABÓ LAJOS munkájára vonatkozik, ebben a gyakorító igekepzés példái között fordul elő szó, de jelentés nélkül, továbbá a mű Szókincs című része sem tartalmazza (SZABÓ 1907: 21). A „1393: 379” példaszövege pontosítva: „A mi kutyánk *kerembózsát* (forgolódott önmaga körül), *osztán agyonlőttük*” (VOLÁK LAJOS 1896: 379).

2. Az ÚMTsz. az ige feltehető tövét is szótárázta: „**kerimbózsá** fn *kerembózsá* (Göcsej, Hetés 656: 48): <leányok játékeként:> szemben állva, két kézzel összefogózva forgás, csórás. | **a. kerembuózsá** (Z. {ala} egerszeg i. h.) | *kerembuózsá* (uo.): <az azonos nevű játék mondókájban>. *Kerembuózsá, Kutba káso, Riészeg ember házo.* (uo.)”

Ez a szócikk GÖNCZI FERENC gyűjtésére hagyatkozik, amelyben a gyermekek játék közbeni mondókáit, dalszövegeit közli. A *kerembózsá* más neveit is felsorolja (*csuórás, kacsázás, kocsikázás, keringüős*), és leírja a hozzá tartozó cselekedetet és dalt: „Két vagy három, rendesen egyenlő magasságú leány két kézzel összefogózik, lábfejeiket szorosan egybevetik úgy, hogy azok egyvonalba, egymás mellé essenek. [Azután forognak.] Forgás közben az alábbi verseket mondják. *Kerembuózsá, | Kutba káso, | Riészeg ember házo.* (Zalabesenyő) – *Kerembuózsá, kutba káso, | Mére van a biru házo? | Bécsbe, Budábo, | Kiskanizsa uccábo.* (Zalabesenyő)” (GÖNCZI 1948: 48).

A *kerimbózsá* főnév és a *kerimbózsál* ~ *kerimbózsál* ige két szóból vonódhatott össze. Az előtag bizonyára a *kering* „4. <Ember, állat, tárgy> egy helyben v. kis helyen körben mozog, forog” (ÉrtSz.), illetőleg a *kereng* „Kering (kül.[önösen] az 2, 4, 6–7 jelentésben)” (ÉrtSz.), ez tájnyelvi meg irodalmi nyelvhasználatú a szótár szerint.

A szó második részben a *bizserog* ~ *bozszorog* igecsaláddhoz tartozó elem lehet. A TESz. hangutánzó-hangulatfestő szócsaládról ír: „Hangalakja a nyüzsgést, sürgés-forgást, zsongást, gyakori mozgást és az ezzel gyakran együtt járó susogó hangot érzékelheti. [...] A *bozszog* szintén szűkebb területen: a mozgás, nyüzsgés jelentésében használatos” (vö. EWUng. *bizserél*). Számon tart egy *bozszonyog* alakváltozatot is a szótár, ezt Tapolcáról adatozza VÁZSONYI IZIDOR (1900: 430): „Jaj de maradhatlan ev vászonceléd. *Bozszonyog*, mind a hanygyál”. SZABÓ (1907: 60) ’mozog’ jelentésű *bozszog* igét is följegyzett. Már a CZF. is hasonlóképp vélekedik a szócsaláddhoz vehető *bozszong* ige kapcsán: „(bozs-ong) önh. m. bozszong-tam, ~tál, ~ott. Erősebb neszszel, folyvástabb, nagyobb sokaságban nyüzsgö, zszibong, mozog”. Az *-ng* képzőre l. D. BARTHA 1992: 58–59. A megfelelő szócikk az ÚMTsz.-ban: „**bozszorog** tn ige **1.** *bozszorog* (N.kanizsa 1503: B 24): <vmely testrészt> kis mértékben fáj. *Hű, de bozszorog a fogam!* (uo.) **2.** *bozszorog* (So. {omogy}acsa 773): <vkinek a vére> pezseg, nyugtalanodik. *Úgy bozszorog a vérem* (uo.) **3.** *bozszorog* (Ba. {laton}szepezd 1410: 334): <csirke a tojásban> mozogni kezd, megmozdul. || **Vö.** *bizserog*.” – (Az 1. számú adatot l. KiskSz.-ban is! – Magam nagykanizsai lévén ismerem az igét, de ’több apró’ tárgy, dolog, élőlény (rovar), fényjelenség mozog(ni kezd)’ jelentésben.

A *kerimbozsál* szó második részében ’nyüzsgö, mozog, mozogni kezd, megmozdul’ jelentéskört földidőző szó van: **bozs*, amely különféle képzésű alakokban él(t) a nyelvjárá-sokban, ezekhez tehető egy **bozsál* derivatum is.

A kislányoknak a GÖNCZI által föntebb leírt játékanak – és általában az efféle játékok lefolyásának menetéhez hozzátartozik, hogy valamelyik gyermek fölszólítja pajtásait: *Játsszunk keringöst* ~ **bozsálóst!*, vagy: *Keringjünk*, **bozsáljunk!* Végül a különböző beszédhelyzetekben a két szó összevonódásából kialakulhatott a *kerimbozsál* ~ *kerinbozsál* (← *kering* + *bozsál*), amely alakulás a zszibongó gyereksoport beszédében jöhetett létre a rendszeresen együtt mondott két szónak találkozása félrehallásból alaktani rendszerben, beleértve a megfelelő (ige)ragozást. Egyébként a *zsál* tetragrammájú szavainkból mindössze nyolc van (igekötősökkel tizenegy) a VégSz.-ban (*lazsál*; *mázsál*, *el-*, *meg-*; *strázsál*; *protezsál*; *karimzsál* ’*karmol(gat)*’; *avanzsál*; *morzsál*, *el-*). A MMNyR. (1: 351) számon tart igékhez járuló cselekvö igéképzöket („*-zsol* ~ ? *-zsel* ~ *-zsol*, *-zsol*”) mondván, hogy „[a] származékokat alig-alig tudjuk elemeikre bontani”, **-zsál* képzöröl nincs tudomásom, vö. D. BARTHA 1992: 55, 100.

Az efféle szóvegyülés nem ritka, (vö. MOKÁNY SÁNDOR 1995: 77–81), továbbá megjegyzendö, hogy nem mindig a szokásos hangváltozások alakítják.

2.1. Ugyanezt a gyermekjátékot a *kerimbökázik* ige is jelöli, erre az ÚMTsz. adatai: „**kerimbökázik** tn ige **1.** *kerinbögázik* (Szé. {kely}föld 1415: 45–46): körben forog | **a.** *gerembödázik* (Barkaszö {Barkaszovci, Szovjetuniö; ma Barkaszove, Ukrajna} 2378): egy lány egyedül vagy kettö keresztezett kézzel összefogódzkodva körben forog | **b.** *kerembökázik* (K. {is}várda, T. {isza}bezdéd 1330. 261): kábultan maga körül forog **2.** *kerembökázik* (Fényeslitke 701): <kaszával> félkört ír le a levegöben maga körül.”

A forgó játék nemritkán a lányok szédülésével ért véget, kétféle dülöngölve lépkedtek, amíg a kábulat elmúlt. Ezt többször láttam, amikor 1960 és 1974 között Nagykanizsa mellett, Palinban tanítottam általános iskolában; akkoriban a lányok gyakran kerimbözsáltak az iskolaudvaron. Az efféle játékkal együtt járó szédülés elnevezéssé is vált, LÁZÁR KATALIN (1990: 588) a *páros forgó* nevü játék több nevét sorolja: *pörumozás*, *kocsizás*,

husizás, szédülés. A LÁZÁR (1990) könyvfejezet 74. számú képmelléklete: „Sergőzés. Göcsej, 1977”, keresztezett kézfogású, forgó kisgyermek látható, a sergőzés mibenléte sajnos nincs leírva. Ugyancsak a szédülés adja az alábbi elnevezéseket is: „szédibaba fn *szédibaba* (Kajdacs 1228): gyermekjáték, melynek során két játékos egymás kezét összekulcsolva körbeforog, amíg el nem szédülnek.”; „szédibabázik ige **1.** tn *szédibabáz* (N{agy}.kanizsa 2031: 65; So{mogy}. m. 1395>5252; Kajdacs 1228) | *szédibabázik* (Polgárdi 1449: 242), *szédibabázni* (Mélykút 1228; Hídvégardó 222) | *szédübéllázik* (Lovászpata 756: 71): szédibabát játszik **2.** tn *szédibabázik* (Kánya 1246): szédül **3.** ts *szédibabázod* (Ba. {laton}endréd 1396: 520): szédít, bolondít. *Te Jóska! mit szédibabázod azt a kis lányt* (uo.). || OrmSz. *szédübabázik*.”

Az illetén megnevezésű gyermekjáték fölbukkan a szépirodalomban: „Olyan próféták voltak ők, amilyenek még ma is akadnak Keleten. Mint a táncoló dervisek. Amilyenek a sámánok voltak. Vagy a gyerekek szoktak »szédibabát« játszani [...]” (Kodolányi 1973³: 926); „– Éljen! – kiált a kicsi, és kitárt karokkal *szédibabázik*” (Lázár 1973). A *szédibabázik* összefüggése az alább előforduló *kerimbabázik* igével nyilvánvaló.

Valószínű: a *kerimbókázik* ~ *kerinbógázik* ~ *gerembógázik* szavak a *kering* ige és a *bóka* főnév vegyüléséből származik. Az ÚMTsz.-ben az alapszó is megvan: „**kerimbóka** fn *gerembóda* (B{ere}g. vm. 1413: 45) | *kerembóka* (Fényeslitke 701): olyan gyermekjáték, amelynek a körbenforgás a jellemző eleme.”

Az alakváltozatok elhasonulások lehetnek; a *gerembóda* utótagjában a *bódít*, *bódul* igék töve is fölismerhető, ezt a szójelentés meg is engedi (‘kábulatba esik’, TESz. *bódít*). A *bóka* az ÚMTsz.-ben: „**bóka**¹ I. mn *bóka* (Barkóság 1400: 520; Bo. {rsod}vm. 1399: 218; Er.[dó]vidék 1228: bolondos, féleszű. **II.** fn *bóka* (Gy. {ör}sz{en}tmárton, Pázmánd 1399: 215) részeg ember || **Ö:** *süke*~, *süket*~, *süle*~.”

E szó jelentéséhez adalék az ÚMTsz. másik szócikke: „**bóka**² I. fn *bóka* (Debrecen 1399: 218) gyerek **II.** msz *bóka*, *bóka* <többször ismételve gyerekeknek mondják, miközben fejét játékosan hajlítgatják>.”

Az itt leírt mondatszöve többször ismételt mozgással, mozzgatással jár együtt, amelynek pszichés hatása némi bódultság lehet. A ’részeg ember’-t jelentő *bóka* hasonló (’,bolondos’) tudatállapot. Fontos adalék ehhez, hogy a GÖNCZI által lejegyzett zalabesenyői mondóka „*Riészeg ember házo*” részében meg is jelenik a részegség. Figyelembe vevendő még: „*bókás* mn *bókás* (Gecse 107: 30): részeg” (ÚMTsz.). Az ÉrtSz. és a Nszt. a ’növény(nemzetség); *Astragalus*’ jelentéssel írja le a *bóka* főnevet (vö. TESz.).

A játékok lefolyásának menetéhez – amint említettem – hozzátartozik, hogy valamelyik gyermek föl szólítja pajtásait: **Játsszunk keringőt* ~ *bókást!*, vagy: **Keringjünk, bókázzunk!* Ezekből a beszédhelyzetekből születhetett meg a *kerimbóka* és a *kerembókázik* szóvegyüléssel, kombinációs szóalkotással éppen úgy, mint a *kerimbózza* és a *kerimbózsál*. A szóvegyülést rokonértelműség (*kering* ≈ *bozs*-[og; -ong; -orog]), illetőleg jelentésbeli kapcsolat segítheti (a [’részegség], a [’szédélgés] és a [’kábultság] szemantikai jegyei kapcsolód(hat)nak a *bóka*, *bókás* szavakhoz, vagyis társulási valenciájuk van (l. KÁROLY 1970: 63) a már említettem alaktani rendszert követő igei használatuk szintaktikai kötöttsége mellett.

2.2. Minden bizonnyal a szóban lévő gyermekjáték van meg az ÚMTsz. következő szócikkében: „**kerimbábó** fn (Szé. {kely}föld) 1415: 45) *kerim-bábó*; *kerinbábó* (N. {agy}

bacon 1413: 105) olyan gyermekjáték, amelynek a körben forgás jellemző eleme. || SzamSz. – **Vö. keringőbábó.**”

A *kerimbábó*-nak a főntiekből már ismeretes előtagja után a *bábó* ’kisgyermek lábacska’ (Nsz.) jelentésű szót SIMONYI ZSIGMOND nyomán KOVÁCS MÁRTON (1915: 221; 1917: 19) a *láb* ~ *lábikó* gyermeknyelvi származékának tartja a *bábi*, *bábika* változatokkal együtt; vö. TESz. Sem ma, sem régebben nem csupán kicsi gyermek lábára vonatkozhatott csak a *bábó*, mint ahogyan a *baba* főnév sem kizárólag ’csecsemő’ jelentésű, lehet ’(fiatal) nő’ is, vö. Nsz. A *bábó* a keringős játék megnevezéséhez utótagként jelentésbeli kapcsolattal társulhatott, hiszen a kislányok lábfejeiket szorosán egymáséi mellé helyezik, hogy azok egyvonalba, egymás mellé essenek. Ilyeténképpen a *kerimbábó* megnevezés ’keringőláb-játék; forgóláb-játék’ jelentésű.

A szó efféle jelentése persze változhatott, az ÚMTsz. szócikke mutatja is: „**kerimbábózik** tn ige **1.** *kerimbábózik* (Szé. {kely} föld 1415: 459; *kerinbábózik* (N. {agy} bacon 1413: 105): maga körül körben forog; **2.** *kerimbábózik* (Bélfenyér 1800: 357): gyermek oly módon játszik, hogy egy fát átteleve addig forog, amíg el nem szédül || SzamSz.”

Ezekben a leírásokban inkább a keringés, kerengés jelentéselem látszik fontosabbnak, vö. **kerimbábóztat** ige I. *meg*- (ÚMTsz.).

A *bábó* hangalaki hasonlóság folytán a *baba* ’gyereklány; (fiatal) nő’ főnév, illetőleg a *bába* ’(öreg)asszony’ főnevekre emlékeztető utótaggal alakult: „**kerimbába** fn *kerimbába* (Szé. {kely} föld 1415: 45): kerimbábó”; „**kerimbábázódik** tn ige *kerembábázódik* (Gyimes-v. {= a Gyimesi szoros völgyeinek vidéke} 1799: 106) körben forog” (ÚMTsz.) Az utótag értelmessé tétele a *babázik* ige révén jól látszik az ÚMTsz. ebben a szócikkében: „**kerimbabázik** tn ige *kerembabáz* (Szé. {kely} föld 1415:45) | *kerimbabáz* (So. m. i. h.): körben forog | **a.** *kerembabáz* (Gyimes-v. {= a Gyimesi szoros völgyeinek vidéke} 1799: 111) | *kerümbátyázik* (Jászság 1387: 91) : <pl. gyerek játék közben> ide-oda futkos, pörög, forog.”

Itt a jelentésleírásban ugyancsak a |forgás| jelentésjegy van kiemelve. Hasonlóképpen e jegy engedte a „<kaszával> félkört ír le a levegőben maga körül” cselekedet megnevezését is a *kerembókázik* igével. Van néhány példa az ÚMTsz.-ban arra is, hogy a szónak, illetőleg változatainak a mozgásra vonatkozó jegyeit használatosak a játékkal kapcsolatos |részegség|, a |szédelgés| és a |kábultság| asszociációs jegyek nélkül: „**kerimbából** tn ige (F {e} k {ete} .-Körös-v. {ölgy} 453: 83): *kerimbábólnak* <kígyó> karikába tekeredik.”; „**megkerimbábóztat** ts ige *megkerimbábóztat* (Dés 441: 38): megforgat. *Az asszonyt felkapta* [a boszorkány] *a levegőbe, ott jól megkerimbábóztatta* (uo.).”

Van a szócsaládban olyan szó is, amelyiknek a |keringés| jelentésjegyet tartalmazó előtagja után a *borsószik* ige ismerhető föl: „**kerimborsószik** tn ige *kerimborsószik* (Bukovina–D {unán} túl 2039. 13, 18): körbejár, kerülget vmit.”

A *borsószik* ’<hidegtől, lelki hatástól borzong, lúdbörzik’ alapjelentés(ek)kel van szótárazva (CZF., ÉrtSz., ÚMTsz., Nsz.). Így a *kerimborsószik* jelölheti az egész testet körüljáró borzongást, továbbá magát a |körbejárás| jelentésjegyet. Ha a *kerimbából* ige az elsődleges, amelynek jelentését a beszélők nem ismerték, akkor a *kerimborsószik* is nyilván a szóértelmesítés esete, népetimológia. Hasonlónak tartható a *kerümbátyázik* is (l. fentebb a *kerimbabázik* szócikkidézeten).

2.3. A fentebb idézett a szövegfordulások táj szerinti megoszlásában észre vehető, hogy az adatok jobbára a magyar nyelvjárásterület nyugat-, közép- és dél-dunántúli nyelvjárásterületről származnak: Zala (vár)megye: Légrád, Nagykanizsa, Zalabesenyő; Zalaegerszeg, Göcsej, Hetés – Győr-Sopron megye: Győrszentiván – Somogy megye: Nagyszakácsi, Somogyacsa – Veszprém megye: Balatonszepezd, Cserszegtomaj, Gecse. A gyermekjátékkal kapcsolatba hozható szavak másik része északkeleti és székely nyelvjárásterület: Szabolcs-Szatmár megye: Fényeslitke, Kisvárd, Tiszabездé – Bihar vármegye: Bélfenyér, Barkaszó, Fekete-Körös-völgy – Bukovina, Dés, Gyimes, Nagybacon, Székelyföld, Udvarszék. Ez az áttekintés két nagyobb tájegységre vall a vizsgálatba vont szóanyag tekintetében, ebből azonban aligha lehet különösebb következtetést levonni, minthogy az adatok időben és gyűjtési módban is különböznek, továbbá bizonyos esetlegességük ugyancsak fennáll. A KiskSz. a *kerembózsál* igét csak 'kering' jelentésben adatozza („*Ékezdöt kerembózsányi, aztán csak megdöglött*)”, jöllehet a környéken használatos volt, ugyanígy: a somogyi gyermekjátékokról írott munkában nem szerepel a játék (GÖNCZI 1949). A KiskSz. anyagát MARKÓ IMRE LEHEL körülbelül 1955-ig gyűjtötte, az ige a kiskanizsai gyermekjátékokról szóló dolgozatában sem szerepel mint a szóban forgó játék neve, viszont *csikomozás* néven ismertet egy játékot, amelyet leányok játszanak: „Keresztelve kezet fognak, lábukat összevetve megfeszítik a karjukat, és körbe fogognak.” A mellékelt rajzon a GÖNCZI által leírt *kerimbózsza* nevű játék ismerhető föl (MARKÓ 2014: 40).

3. A gyermekjátékot megnevező főnév és igei derivátuma a játék soron történő |keringés|-jegyet tartalmazó szó és a tényleges keringéssel összefüggő testrés, a láb (*bábó* vagy változatai) megnevezésének együttes előfordulásaiából alakulhatott (elsőként talán) gyermeknyelvben. A keringést kísérő körülmény a |szédület|, a |kábulat|, a |bóka|, a |bozsorgás| jelentésszavakat tartalmazó szavakkal való kontingencia hasonlóképpen alakíthatta a vizsgált szavakat. Egyes esetekben pedig az értelmesítés éppúgy szerepet játszott, mint az értelmetlenedés más gyermekjáték-kiolvasókban, például SZABÓ (1907: 57) följegyzéséből: „Endi mendi cukormendi | Divi dávi doff.”

A kerimbózsál méhek és pillangók mellett egy pöször is röpköd Babits leírásában. A *pöször* 'poszméh, *Bombus terrestris*', az ÚMTsz. egy adatát tartalmazza (*földi-pöször*) Kuláról, amely Bácska középső részén lévő település a mai Szerbiában, a Tolna megyével való tér- és nyelvkapcsolat nyilvánvaló. A Somoggal földrajzilag is érintkező tolnai városban, Szekszárdon született Babits Mihály megismerhette a *kerimbózsál* igét (és a *pöször* főnevet) még gyerekkorában, esetleg fogarasi tanárkodása idején is. A fentebb említett kisregénye a Dél-Dunántúl és embereinek ábrázolása, ehhez tartozik a tájszóhasználat.

Hivatkozott irodalom

- Babits Mihály 1937. *Hatholdas rózsakert*. Athenaeum, Budapest.
- D. BARTHA KATALIN 1992. Az igeképzés. In: TNyt. = A magyar nyelv történeti nyelvtana. II/1. A kései ómagyar kor. Morfematika. Főszerk. BENKŐ LORÁND. Akadémiai Kiadó, Budapest. 55–119.
- CZF. = CZUCZOR GERGELY – FOGARASI JÁNOS, *A magyar nyelv szótára* 1–6. Emich Gusztáv / Athenaeum, Pest/Budapest, 1862–1874.

- EWUng. = *Etymologisches Wörterbuch des Ungarischen* 1–2. Hrsg. BENKŐ, LORÁND. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1993–1995.
- GÖNCZI FERENC 1948. *Göcsej népköltészete*. Zalai Tudományos Gyűjtemény. Zalaegerszeg.
- GÖNCZI FERENC 1949. *Somogyi gyermekjátékok*. A Dunántúli Tudományos Intézet Kiadványai 12. Kultúra Könyvnyomda, Kaposvár.
- KÁROLY SÁNDOR 1970. *Általános és magyar jelentéstan*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- KiskSz. = MARKÓ IMRE LEHEL 1981. *Kiskanizsai szótár*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Kodolányi János 1973. *Az égő csipkebokor*. 3. kiadás. Magvető Kiadó, Budapest.
- KOVÁCS MÁRTON 1915. A szófejtő szótárhoz *Magyar Nyelvőr* 44: 210–223.
- KOVÁCS MÁRTON 1917. A szófejtő szótárhoz *Magyar Nyelvőr* 46: 18–24.
- Lázár Ervin 1973. Buddha szomorú. In: *Magyar történeti szövegtár*. <http://nytud.hu/hhc> (2016. 12. 6.)
- LÁZÁR KATALIN 1990. Játéktípusok. A játékok rendje. In: DÖMÖTÖR TEKLA főszerk., *Népzene, néptánc, népi játékok*. Magyar néprajz nyolc kötetben. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988–2011. 6: 344–647.
- MARKÓ IMRE LEHEL 2014. *Válogatott néprajzi és nyelvészeti tanulmányai*. Együtt Kiskanizsáért Egyesület, Nagykanizsa, 2014. 15–76.
- MMNyR. = *A mai magyar nyelv rendszere. Leíró nyelvtan* 1–2. Szerk. TOMPA JÓZSEF. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1961–1962.
- MNSzt. = *Magyar nemzeti szövegtár. Elektronikus adatbázis, a mai magyar írott köznyelv általános célú reprezentatív korpusza*. MTA Nyelvtudományi Intézet, Budapest. [http://corpus.nytud.\[-\]hu/mnsz](http://corpus.nytud.[-]hu/mnsz) (2016. 12. 6.)
- MOKÁNY SÁNDOR 1995. A népetimológia mint szóalkotási mód. *Hungarológia* 8: 3–108.
- Nszt. = *A magyar nyelv nagyszótára* 1–[6]. Főszerk. ITTÉZS NÓRA. MTA Nyelvtudományi Intézet, Budapest, 2006–[2016].
- SzT. = Erdélyi magyar szótörténeti tár 1–14. Főszerk. SZABÓ T. ATTILA etc. Kriterion Könyvkiadó etc., Bukarest etc. 1975–2014.
- SZABÓ LAJOS 1907. *A nagykanizsai nyelvjárás*. Nyelvészeti Füzetek 48. Athenaeum, Budapest.
- TESz. = *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára* 1–3. Főszerk. BENKŐ LORÁND. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1967–1976.
- ÚMTsz. = *Új magyar tájszótár* 1–5. Főszerk. B. LÓRINCZY ÉVA. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1979–2010.
- VÁZSONYI IZIDOR 1900. [Szólások.] *Magyar Nyelvőr* 29: 430.
- VégSz. = *A magyar nyelv szövegmutató szótára*. Szerk. PAPP FERENC. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1969.
- VOLÁK LAJOS 1896. Beszédtörödékek. *Magyar Nyelvőr* 25: 396.

BÜKY LÁSZLÓ
Szegedi Tudományegyetem